

Mathemateg gyda Castell Coch

Castell tylwyth teg - tegan i'r cefnog a'r pwerus
Beth sy'n digwydd pan fydd noddwr o gyfoeth diderfyn yn cwrdd â phensaer â
dychymyg di-ben-draw? Dyma eich ateb.

Cwyd Castell Coch o goedwigoedd ffawydd hynafol Fforest Fawr fel gweledigaeth o
stori dylwyth teg. Ond eto i gyd, dim ond awgrymu'r ysblander y tu mewn y mae'r
tyrau mawrion hyn gyda'u toeau conigol unigryw.

A thrydydd Ardalydd Bute wedi rhoi tragwyddol heol i'w dychymyg, ni ymatalodd y
pensaer William Burges o gwbl. Mae'r tu mewn tra addurnedig a dodrefn drudfawr
Castell Coch yn ei wneud yn gampwaith disglair o'r oes Fictoraidd Uchel.

Ond nid ffoli egsoftig mohono. O dan yr addurniadau ffug-ganoloesol, gallwch
olrhain castell trawiadol o'r 13eg ganrif o hyd, a ddefnyddid ar un adeg fel llety hela
gan un o Arglwyddi didostur y Mers, Gilbert de Clare.

Mae Castell Coch yn degan i'r cefnog a'r pwerus ers dros 700 mlynedd. Wedi gwario
arian mawr arno, ni threuliodd Gilbert de Clare nac Ardalydd Bute lawer o amser
yma.

Serch hynny, mae'n weledigaeth wych o fyd canoloesol dychmygus – a'r cyhoedd yn
ei ddewis yn rheolaidd yn hoff adeilad iddynt yng Nghymru

SUKOKU

Cwblhewch y gridiau. Mae angen i bob blwch a phob llinell gynnwys y rhifau 1 i 4.

3			2					2				3			
	4	1		2	3	4	1		1	4					
	3	2		3	4	1	2			3					2
4			1									4			1
	4		1	3	4	1				1					3
3					2			4				3	2	4	
						2					2		4	3	2
			4	1	4	3		3				2			

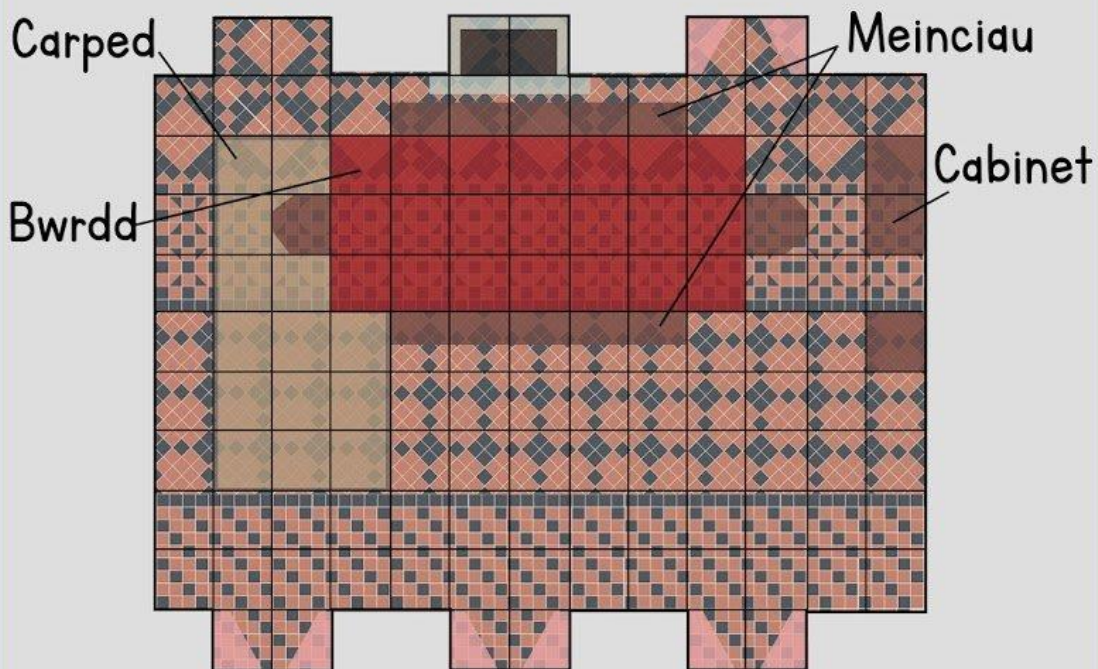

Cwblhewch y gridiau. Mae angen i bob blwch a phob llinell gynnwys y rhifau 1 i 9.

	4			2		1	9	1	4		5	6	3				
			3	5	1		8	6	3					8			
3	1			9	4	7		9	8	2	4	1	3				
	9	4					7				8			9			
						8	9		7	6	3		1	2			
2								8				1					
		9	5	2			4	1				2	3	7	8	1	5
4	2		1	6	9				5								6
1	6		8				7			8	6		5			3	4

ARWYNEDEDD CYFRIFO

Defnyddiwch ddelwedd y neuadd wleda i ateb y cwestiynau ar ardal.
1 sgwâr = 1 metr.

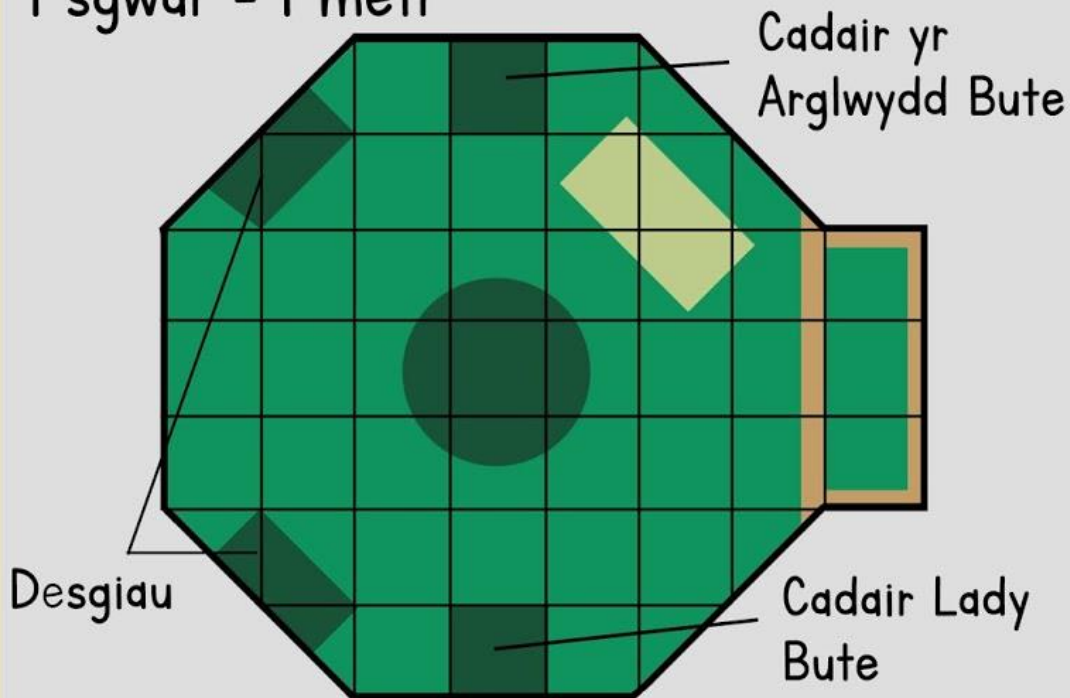

1. Beth yw arwynebedd y cabinet?
2. Beth yw arwynebedd y bwrdd?
3. Beth yw arwynebedd y bwrdd a'r meinciau?
4. Beth yw cyfanswm arwynebedd yr ystafell?

Bonws - pe bai pob sgwâr yn 50cm, beth fyddai arwynebedd yr ystafell nawr?

ARWYNEBEDD CYFRIFO

Defnyddiwch delwedd yr ystafell arlunio i ateb y cwestiynau ar ardal.
1 sgwâr = 1 metr

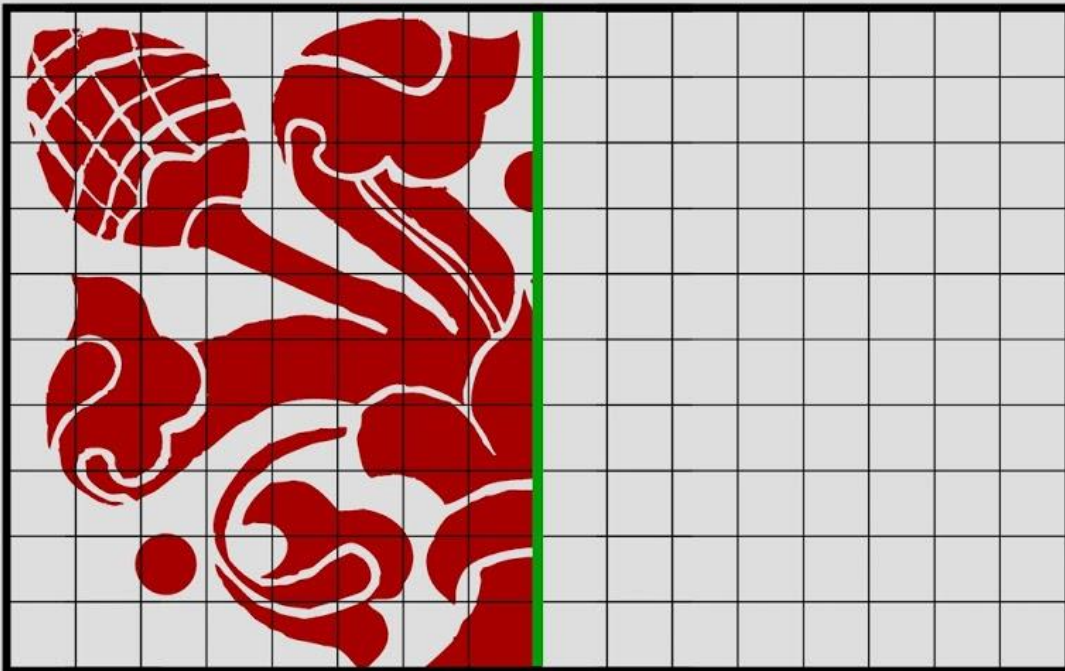
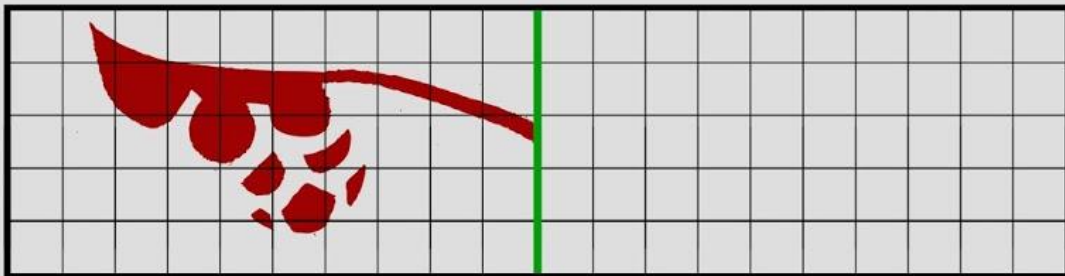
1. Beth yw arwynebedd un ddesg?
2. Beth yw arwynebedd cadair yr arglwydd bute?
3. Beth yw arwynebedd cadeiriau y arglwyddi a boneddigesau
4. Beth yw cyfanswm arwynebedd yr ystafell?

Bonws - pe bai pob sgwâr yn 50cm, beth fyddai arwynebedd yr ystafell nawr?

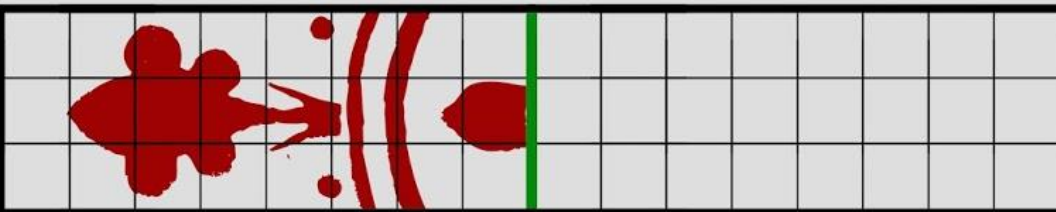
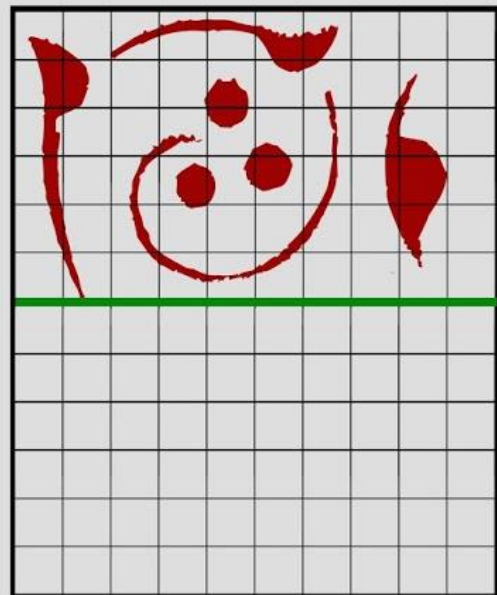
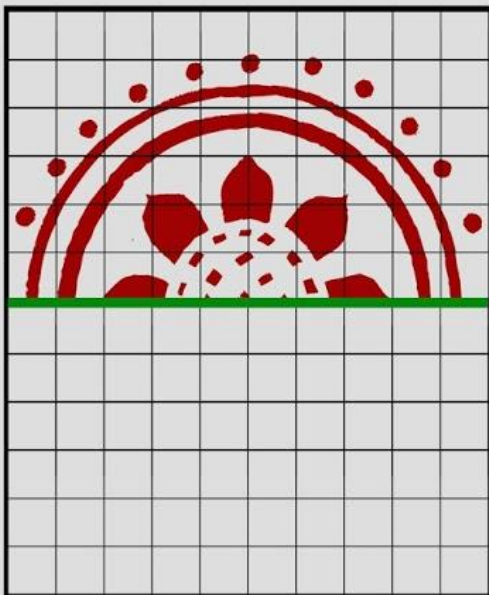
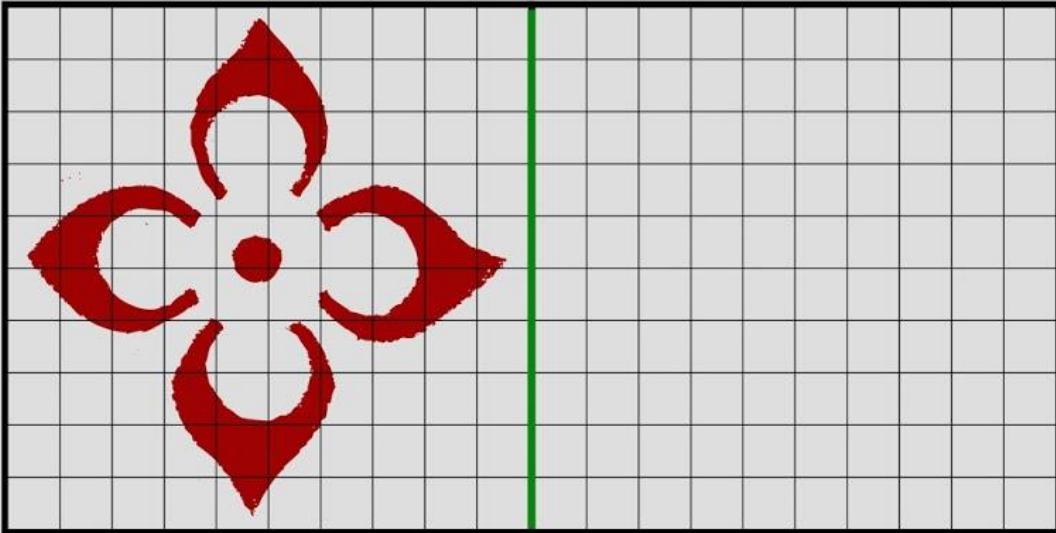
SYMMETRY

Mae Burges yn ceisio addurno'r neuadd wledda
ond mae angen eich help chi, a allwch chi ei helpu?

Defnyddiwch y llinell gymesuredd i'ch helpu chi.

SYMMETRY

PROBLEMAU GAIR MATHEMATEG

Mae'r Arglwydd Bute yn cynnal gwledd i 20 o'i ffrindiau gorau!

1. Mae gan yr Arglwydd Bute 10 afal. Mae'n gollwng 3. Sawl afal sydd ganddo ar ôl?

2. Mae'r cogydd wedi gwneud cyrsiau ar gyfer 25 o bobl. Dim ond 22 o bobl fydd yn bwyta. Faint o gyrsiau fydd ar ôl?

3. Gwisgodd 16 gwestai het i Castell Coch. Faint o westeion na wnaeth?

4. Gall pysgodyn wasanaethu 11 o bobl. Mae pob un o'r 22 o bobl eisiau bwyta pysgod. Faint o bysgod fydd angen i'r cogydd eu coginio?

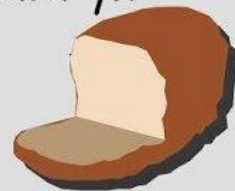
5. Aeth 17 o'r gwesteion i mewn i'r ystafell arlunio. Aeth 9 gwestai ar daith o amgylch y castell. Sut arhosodd gwesteion mant yn yr ystafell arlunio?

6. Ar ôl y pryd bwyd. Aeth 5 gwestai i'r capel. Ymunodd 11 gwestai arall â nhw. Faint oedd yn y capel?

PROBLEMAU GAIR MATHEMATEG

Mae'r Arglwydd Bute yn cynnal gwledd i 20 o'i ffrindiau gorau!

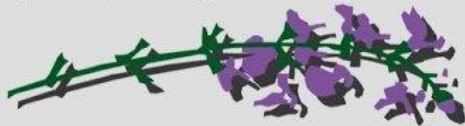
1. Mae am weini barf. Bydd I dorth o fara yn bwydo 4 gwestai. Sawl torth ddylai ei archebu?

2. Mae'r Arglwydd Bute wedi gwneud gormod o win! Bydd I botel yn gwasanaethu 5 gwestai. mae wedi gwneud 6 potel. faint o boteli fydd ar ôl?

3. Dim ond 12 sedd sydd gan y bwrdd gwledda. Mae 4 sedd arall. Faint o westeion fydd yn gorfod sefyll?

4. Dewisodd Lady Bute 60 o flodau fel anrhegion i'r gwesteion. Os rhoddir yr un faint, faint o flodau y gall pob gwestai eu cael?

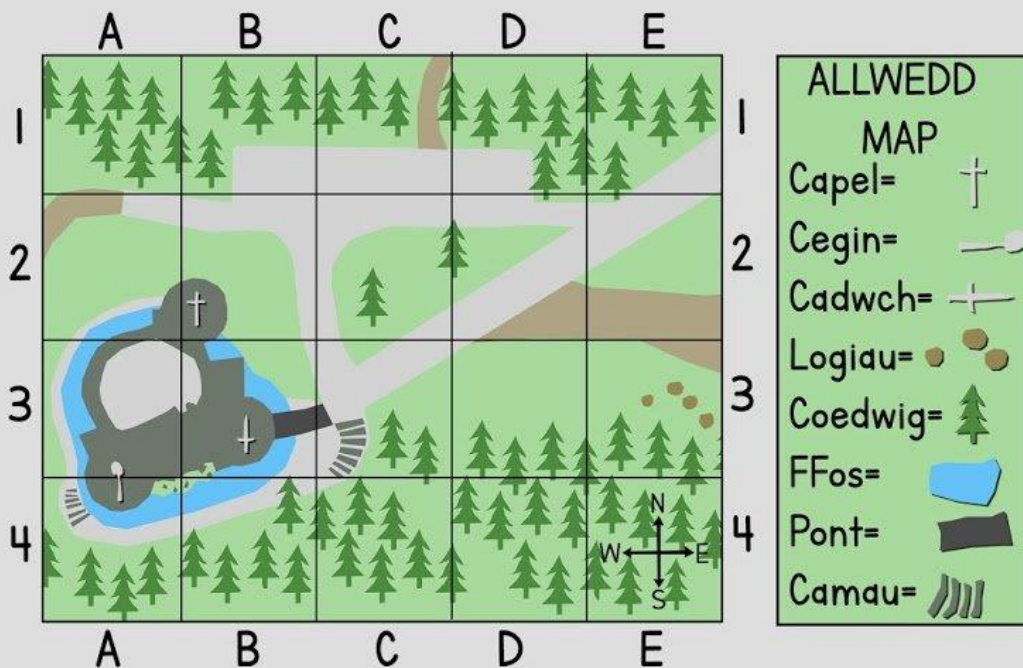

5. Mae 20 o westeion wedi cyrraedd ond hanner ar ôl yw'r prif gwrs. Gadawodd 3 gwestai arall ar ôl pwdin. Faint o westeion a arhosodd?

CYFESURYNNAU DARLLEN

Isod mae map o castell coch.

Defnyddiwch y map i ateb y cwestiynau.

1. Ym mha grid y mae'r gorthwr wedi'i leoli?

2. I ba gyfeiriad mae'r boncyffion i'r bont?

3. Beth sydd yn grid A3?

4. Ym mha 6 grid y lleolir y ffos?

5. Cychwyn wrth grid y capel.

symud dau flwch i'r dwyrain, un blwch i'r de ac un blwch i'r dwyrain. pa bluen sydd yn y blwch?

6. Dechreuwch yn A4. Symud tri blwch i'r gogledd, un blwch i'r dwyrain ac un blwch i'r de.

Pa nodwedd sydd yn y blwch?

Llywodraeth Cymru
Welsh Government